

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi XX Wydział Gospodarczy – Krajowego Rejestru Sądowego oddalił wniosek Skarbu Państwa – Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej w W. o ustanowienie na podstawie art. 34 § 1 k.p.a. kuratora dla (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. do reprezentowania Spółki w postępowaniu administracyjnym przed Prezesem Urzędu (...) Elektronicznej w sprawie cofnięcia pozwolenia radiowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że (...) Sp. z o.o. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w 2007 roku. W dziale 1 wskazano, że Spółka ma siedzibę w Ł., pod adresem ul. (...). W toku postępowania przymuszającego wszczętego przez sąd z urzędu

na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, w celu przymuszenia członków zarządu Spółki do złożenia wniosku o wpisanie m.in. aktualnego adresu jej siedziby, ustalono, że M. K. w roku 2010 zbył swoje udziały oraz został odwołany

ze składu zarządu. Jedynym członkiem zarządu Spółki jest obecnie E. T.. Pomimo ukarania E. T. grzywną przedmiotowy wniosek nie został złożony.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Rejonowy wskazał, iż art. 34 k.p.a. nie może być traktowany, jako samodzielna podstawa materialnoprawna do ustanowienia przedstawiciela przez Sąd. Zawiera on jedynie upoważnienie dla organu administracji do złożenia wniosku

o ustanowienie kuratora, a ponadto nie ma zastosowania do osób prawnych, które nie mogą być nieobecne w rozumieniu tego przepisu. W przypadku osób prawnych mających siedzibę na terenie Polski ich siedziba oraz adres wynikają z Krajowego Rejestru Sądowego,

bądź z akt rejestrowych, o ile nie zostały ujawnione w Rejestrze. Powołując się na wyrok NSA z dnia 12 lutego 2008 roku, sygn. akt II FSK 1704/06, Sąd I instancji wskazał ponadto,

że aż do momentu ujawnienia w Krajowym Rejestrze Sądowym nowej siedziby i adresu spółki, doręczenie na dotychczasowy adres jest skuteczne, chyba, że podmiot wskazał adres dla doręczeń. Dodatkowo Sąd I instancji podniósł, iż znany jest aktualny adres zamieszkania jedynego członka zarządu Spółki (...), na który sąd doręcza adresowaną

dla Spółki korespondencją sądową.

Ponieważ Spółka posiada organ reprezentacji nie zachodziły także przesłanki do ustanowienia dla niej kuratora na podstawie art. 42 k.c.

Mając to na uwadze Sąd Rejonowy oddalił wniosek Skarbu Państwa – Prezesa Urzędu (...) Elektronicznej o ustanowienie kuratora dla (...) Sp. z o.o.

Apelację od powyższego postanowienia wniósł wnioskodawca, zaskarżając je w całości.

Zaskarżonemu postanowieniu skarżący zarzucił naruszenie przepisu art. 34 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz.267, ze zm.) w zw. z art. 184 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny

i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 788, ze zm.), poprzez przyjęcie, że osoba prawna nie może być nieobecna w rozumieniu art. 34 § 1 k.p.a., a w konsekwencji uznanie, że nie jest możliwe ustanowienie dla niej przedstawiciela w osobie kuratora do reprezentowania

jej w postępowaniu administracyjnym, w sytuacji, gdy kierowana do tej osoby prawnej korespondencja wskazuje na to, że jest ona nieobecna pod adresem jej siedziby ujawnionym w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Na tej podstawie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz pozostawienie temu Sadowi rozstrzygnięcia co do kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Istota apelacji sprowadzała się do kwestionowania przez wnioskodawcę przyjętej przez Sąd I instancji wykładni art. 34 § 1 k.p.a.

Zgodnie z powołanym przepisem organ administracji publicznej wystąpi do sądu z wnioskiem o wyznaczenie przedstawiciela dla osoby nieobecnej lub niezdolnej do czynności prawnych, o ile przedstawiciel nie został już wyznaczony.

Przedmiotem analizy jest pojęcie osoby nieobecnej, bo taką podstawę faktyczną wskazał wnioskodawca, jako uzasadnienie żądania ustanowienia kuratora dla uczestnika postępowania.

W języku potocznym „nieobecny”, to ktoś „nie znajdujący się w danym miejscu”.

W literaturze przeważają poglądy, że nieobecność w rozumieniu art. 34 § 1 k.p.a. odnosi się ze swej istoty wyłącznie do osoby fizycznej. Stanowisko takie prezentuje Andrzej Wróbel (LEX, Komentarz do art. 34 Kodeksu postępowania administracyjnego), Elżbieta Klat – Górska i Lidia Klat – Wertelecka („Właściwe a wadliwe oznaczenie strony w decyzji administracyjnej” – teza 1, Nowe Zeszyty Samorządowe 2007.2.22, LEX 82142/1)

oraz Andrzej Matan (LEX, Komentarz do art. 34 Kodeksu postępowania administracyjnego)

a także E. Iserzon (w E. Iserzon, J. Starościak Kodeks postępowania administracyjnego)

i J. Borkowski (w B. Adamiak J. Borkowski Kodeks postępowania administracyjnego). Zwolennicy tego poglądu podkreślają, że „nieobecnym” w rozumieniu art. 34 k.p.a. jest osoba znana organowi, posiadająca miejsce zamieszkania w kraju, albo miejsce pobytu znane organowi, nie przebywająca jednak w tym miejscu, wobec której organ zamierza wszcząć

z urzędu postępowanie administracyjne. Cechą nieobecności tak rozumianej, jest to, że osoba przebywa gdzie indziej, ale miejsce to nie jest znane organowi administracji.

W przypadku osoby prawnej, czy też jednostki organizacyjnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, tego rodzaju zależność z reguły nie zachodzi. W przypadku osób prawnych zmiana siedziby wiąże się z koniecznością zmiany umowy (statutu) i wymaga wpisu

do Rejestru. Wpis ten ma w tym przypadku charakter konstytutywny. Zatem siedziba osoby prawnej ujawniona w Krajowym Rejestrze Sądowym jest zawsze aktualną siedzibą tej osoby. Jeśli natomiast pod adresem wpisanym w Rejestrze osoba prawna nie działa, w szczególności nie działa tam jej organ zarządzający, to z reguły oznacza, iż dana osoba prawna w ogóle zaprzestała swojej działalności, a nie to, że działa pod innym, nieznanym adresem. Odnosi się to także do (...) Sp. z o.o.

O faktycznym zaprzestaniu działalności przez uczestnika postępowania świadczy brak aktualnych danych dotyczących adresu Spółki, wspólników i zarządu, brak wzmianek

o złożeniu dokumentów finansowych od roku 2012 oraz pięćdziesiąt dwa wpisy w dziale 4 dotyczące zaległości podatkowych. Powyższe okoliczności przemawiają za uznaniem Spółki (...) nie za osobę nieobecną pod adresem wskazanym w Rejestrze, ale za podmiot

w ogóle nie działający, także w żadnym innym miejscu.

Kolejnym argumentem za przyjętą przez Sąd I instancji wykładnią art. 34 § 1 k.p.a.

jest odwołanie do art. 184 § 2 k.r.o. Regulacja zawarta w art. 34 § 1 k.p.c. daje bowiem jedynie organowi administracji legitymację procesową do wszczęcia postępowania sądowego o ustanowienie kuratora oraz wskazuje w jakich okolicznościach faktycznych organ może

z niej skorzystać. Materialnoprawną podstawę ustanowienia kuratora stanowi natomiast art. 184 § 1 k.r.o., w myśl którego dla ochrony praw osoby, która z powodu nieobecności nie może prowadzić swoich spraw, a nie ma pełnomocnika, ustanawia się kuratora. Kurator wyznaczony przez sąd na podstawie art. 184 § 1 k.r.o. do zastępowania strony w postępowaniu administracyjnym nie jest kuratorem prawa materialnego, pod którą to nazwą rozumie się zwykle kuratora wyznaczonego dla ochrony praw reprezentowanej osoby, nie polegającej jedynie na zastępowaniu jej w konkretnym procesie (postępowaniu) przy czynnościach tego postępowania. Jest on kuratorem w danym postępowaniu, podobnie jak kurator procesowy z art. 143 k.p.c. O charakterze kuratora decyduje bowiem cel ustanowienia, nie zaś jego podstawa prawna (tak SN w uchwale z dnia 09.02.1989 r., III CZP 117/88, LEX nr 3514).

Zadaniem kuratora ustanowionego na podstawie art. 184 § 1 k.r.o. jest przede wszystkim postaranie się o ustalenie miejsca pobytu osoby nieobecnej i zawiadomienie jej o stanie jej spraw (art. 184 § 2 k.r.o.). Wykonanie tego zadania jest niemożliwe w przypadku osoby prawnej – skoro bowiem zaprzestała ona działania, to nie będzie możliwe ustalenie adresu siedziby jej organu reprezentacji. Ustanowienie kuratora na podstawie art. 184 § 1 k.r.o. jest zatem w takim stanie faktycznym bezprzedmiotowe.

W zaistniałej sytuacji, gdy Spółka (...) nie działa, zdaniem Sądu Okręgowego możliwe jest skorzystanie z przewidzianej w art. 205 § 2 k.s.h. zasady reprezentacji biernej w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Powołany przepis stanowi, że oświadczenia składane spółce oraz doręczanie pism spółce, mogą być dokonywane wobec jednego członka zarządu. W oparciu o powołany przepis Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie wyraził pogląd nawet dalej idący pogląd, że doręczenie postanowienia o wszczęciu postępowania administracyjnego może być dokonane także prokurentowi ujawnionemu w Rejestrze (wyrok z dnia 05.12.2012 r., I GSK 1296/11, Legalis nr 5530046).

(...) Sp. z o.o. posiada organ reprezentacji w postaci jednoosobowego zarządu, który stanowi E. T.. Adres zamieszkania E. T. jest znany a kierowana na ten adres korespondencja sądowa jest odbierana osobiście przez E. T.. Nie ma zatem przeszkód, aby w oparciu o przepis art. 205 § 2 k.s.h. wnioskodawca doręczył zawiadomienie o wszczęciu wobec Spółki (...) postępowania administracyjnego w sprawie cofnięcia pozwolenia radiowego na adres zamieszkania członka zarządu Spółki.

Uwzględniając powyższe rozważania Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 7 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oddalił apelację wnioskodawcy, jako bezzasadną.